

In deze Signalering:

Berichten

- ↓ 1. Derdelanders Oekraïne
- ↓ 2. Nareisaanvragen
- ↓ 3. Risicoprofielen
- ↓ 4. Veiligheid advocaten

Jurisprudentie

- ↓ 1. 02-04-2024, ABRvS, 202402011/3/V3, verzoek voorlopige voorziening toegewezen [derdelanders Oekraïne; prejudiciële vragen]
- ↓ 2. 27-03-2024, Rb Roermond MK, NL22.6989, beroep gegrond [Dublin-Polen; prejudiciële vragen; interstatelijk vertrouwensbeginsel]
- ↓ 3. 26-03-2024, Rb Zwolle, NL23.39318, beroep gegrond [Dublin-Kroatië; interstatelijk vertrouwensbeginsel; medische omstandigheden]
- ↓ 4. 20-03-2024, Rb Haarlem MK, NL23.36503, beroep gegrond [verlenging beslistermijn; WBV 2023/3]
- ↓ 5. 04-03-2024, ABRvS, 202400632.1.V3, hoger beroep vreemdeling ongegrond [Dublin; grensprocedure]
- ↓ 6. 29-03-2024, Rb Amsterdam, NL24.8065, *Afghanistan*, beroep gegrond [illegale uitreis; Taliban]
- ↓ 7. 27-03-2024, ABRvS, 202205408/1/V1, *Eritrea*, hoger beroep vreemdeling ongegrond [artikel 3 EVRM; uitreis]
- ↓ 8. 28-03-2024, Rb Haarlem, NL24.9473, *Moldavië*, beroep gegrond [nader gehoor; uitnodiging]

↓ Contactgegevens

↓ [Archief AC-Signalering op Vluchtweb](#)

De Signalering wordt samengesteld door de Juridisch Coördinatoren, in samenspraak met de acca's. Het is bedoeld als attentie op ontwikkelingen die relevant zijn voor de rechtsbijstand op de AC's. We verwijzen naar andere bronnen. We sturen eenmaal per week een signalering rond, mits er nieuws is.

1. Derdelanders Oekraïne

De ontwikkelingen rond de derdelanders uit Oekraïne volgen elkaar snel op.

De rechtbank in Amsterdam heeft op 29 maart 2024 in een verwijzingsuitspraak zogenoemde prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie in Luxemburg. Zij vraagt het Europese Hof om uitleg van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en wil weten per wanneer de opvang van deze derdelanders eindigt. Deze rechtbank heeft de verdere behandeling van die rechtszaak geschorst in afwachting van de antwoorden van het Europese Hof.

De voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 2 april jl. zes voorlopige uitspraken gedaan in zaken van derdelanders. Ondanks dat de Afdeling bestuursrechtspraak eerder oordeelde dat hun recht op bescherming per 4 maart 2024 “van rechtswege” eindigt, mogen zij nu toch blijven in afwachting van antwoorden van het Hof van Justitie in Luxemburg op vragen die de rechtbank in Amsterdam eerdere stelde over de Europese richtlijn voor derdelanders. Nieuwsbericht Afdeling: [Uit Oekraïne gevluchte 'derdelanders' behouden voorlopig toch recht op opvang - Raad van State](#)

In een brief aan alle gemeenten verzonden inzake de derdelanders uit Oekraïne, verzonden op 4 april 2024 informeert staatssecretaris Van der Burg (V & J) de gemeenten over de beëindiging van de opvang van derdelanders uit Oekraïne waarvan de tijdelijke bescherming onder de Richtlijn tijdelijke bescherming per 4 maart 2024 van rechtswege is geëindigd. De brief gaat onder meer in op de ontstane situatie vanwege de verschillende rechtbankuitspraken en op de handelingsperspectieven van gemeenten. De reeds ingezette en gecommuniceerde lijn voor beëindiging van de opvang en voorzieningen richting 2 april 2024 blijft onveranderd. Ook de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling van dinsdagavond brengt daar geen verandering in. Dat betekent dat gemeenten door kunnen gaan met het beëindigen van de opvang en het stopzetten van andere voorzieningen zoals leefgeld per 2 april. Dit geldt niet op het moment dat een rechtbank ten aanzien van een individuele derdelander anders heeft geoordeeld in beroep of wanneer een derdelander een toegewezen voorlopige voorziening of ordemaatregel heeft in afwachting van de (hoger) beroepszaak. Bij een toegewezen voorlopige voorziening (of ordemaatregel) geldt dat totdat er uitspraak is gedaan in hoger beroep door de Afdeling of beroep bij de rechtbank deze derdelander recht behoudt op opvang en voorzieningen als onder de RTB.

Het Centrum voor Migratierecht van de Radboud Universiteit houdt een overzicht bij van [Nederlandse Jurisprudentie Derdelanders](#), met daarbij een chronologisch overzicht van de ontwikkelingen sinds het activeren van de Tijdelijke Beschermingsrichtlijn tot aan de huidige divergerende jurisprudentie en overheidsbeleid.

Gerelateerd:

Een groep van ongeveer 670 derdelanders heeft reeds voor 4 september 2023 aangegeven de asielprocedure te willen doorlopen na het eindigen van de tijdelijke bescherming.

In een openbaar [Informatiebericht van IND / SUA](#) wordt uitgelegd hoe de asielprocedure voor deze vreemdelingen die vanaf 4 maart 2024 spoor 4 instromen eruit ziet.

Doordat ontheemden die (eerder) onder de RTB vielen zich hebben gemeld bij de gemeenten en daar al gegevens van hen zijn geregistreerd, is besloten om de asielprocedure voor deze vreemdelingen anders vorm te geven. Zo wordt voorkomen dat er dubbel werk wordt gedaan. Het volgende is besloten:

- 1- Het achterwege laten van I&R;
- 2- Het achterwege laten van een aanmeldgehoor voor kansrijke asielaanvragen en spoor 4 zaken.

2. Nareisaanvragen

De IND wil middels de hieronder opgenomen berichten asieladvocaten en andere ketenpartners informeren over ontwikkelingen betreffende nareisaanvragen.

Cijfers van wachttijden nareis op IND.nl

Vanaf april kunnen nareisaanvragers op IND.nl zien wanneer de IND begint aan hun nareisaanvraag. De maand waarin de nareisaanvraag is ingediend correspondeert met een maand waarin de nareisaanvraag wordt opgepakt. Dit publiceren we op: www.ind.nl/wanneer-begint-de-ind-met-mijn-nareisaanvraag.

Nareisaanvragen worden sinds januari 2024 behandeld volgens het FiFo-systeem. De IND is op dit systeem overgestapt om nareisaanvragen efficiënter te behandelen en het proces voorspelbaarder te maken. Door het FiFo-systeem is het makkelijker om te bepalen wanneer een aanvrager aan de beurt is.

Als de aanvrager aan de beurt is, ontvangt de aanvrager na ongeveer één week een brief van de beslismedewerker dat de zaak is opgepakt. In deze brief staat wanneer de aanvrager ongeveer een beslissing kan verwachten. De beslissing kan een aantal maanden duren. Hoelang het precies duurt is voor elke aanvraag anders. Er zijn drie mogelijkheden:

- De aanvraag is compleet. In de brief staat wanneer de beslissing wordt verwacht;
- De aanvraag is niet compleet. In de brief staat wat er nog ontbreekt. Ook staat in de brief staat wanneer de aanvrager de beslissing kan verwachten;
- Een gezinslid heeft geen of onvoldoende documenten. De IND doet meer onderzoek. Bijvoorbeeld een DNA-onderzoek of een interview met de gezinsleden. De aanvrager ontvangt een brief waarin staat welk onderzoek de IND opstart.

Hoort de aanvrager tijdens de wachttijd niets van de IND? Neem dan, in de maand na de wachttijd, contact op met VWN.

Nareisformulier Project Bespoediging Afdoening Asiel (pBAA)

Sinds afgelopen jaar wordt in het project Bespoediging Afdoening Asiel (pBAA) gewerkt aan de afdoening van ruim 18.000 dossiers van Syrische aanvragers. Het project is tegelijkertijd een proeftuin om vernieuwingen te introduceren en te beproeven, die de IND gaan helpen om onze aanvragers sneller duidelijkheid te geven. Een voorbeeld van vernieuwing is de introductie van het bijlageformulier nareis.

Bijlageformulier nareis

Vanaf eind maart wordt tijdens het nader gehoor in de pBAA aan de aanvrager gevraagd of hij/zij eventueel in een later stadium gezinsleden in het kader van nareis wil laten overkomen. Als dat zo is geeft de IND een bijlage en een retourenveloppe geadresseerd aan Bureau Documenten. In de bijlage staat beschreven welke documenten (identiteits- en familierechtelijke) belangrijk zijn voor het indienen van een nareisaanvraag en waar de hoofdpersoon de documenten naartoe kan sturen.

Op deze manier kan de aanvrager in een vroeg stadium een start maken met het verzamelen van documenten die nodig zijn. Dit leidt tot meer efficiency en snelheid in het nareisproces. Documenten kunnen eerder worden onderzocht en dossiers worden completer aangeleverd, zodat er in het nareisproces minder sprake van herstelverzuim zal zijn. Daarmee kan de IND sneller een beslissing op een nareisaanvraag nemen.

Belangrijk is om op te merken dat het uitreiken van deze bijlage enkel informerend is. Het zegt niets over welke beslissing de IND neemt op de asielaanvraag van degene die een nader gehoor krijgt.

3. Risicoprofielen

Staatssecretaris Van der Burg (JenV) stuurt de Tweede Kamer een aantal voorbeelden met de toepassing van het voorgestelde kader uit bijlage 1 uit de beslisnota bij de Kamerbrief van 5 maart 2024: IND past beoordeling asiel aan naar Europese praktijk | IND

Het document pdf (overheid.nl) bevat voorbeelden met de toepassing van het voorgestelde kader uit bijlage 1 uit de beslisnota bij de Kamerbrief van 5 maart 2024. Deze ging over wijzigingen in het beoordelingskader van de asielaanvraag.

Benadrukt wordt dat het hier om fictieve cases en fictieve risicoprofielen gaat, slechts ter illustratie voor de beslispraktijk waaraan gedacht kan worden. Aan deze voorbeelden kunnen geen conclusies worden verbonden alleen al niet omdat bij elke aanvraag de toets aan de individuele en persoonlijke omstandigheden het uitgangspunt vormt.

4. Veiligheid advocaten

Als advocaat kun je te maken krijgen met oplopende emoties bij cliënten. Soms monden deze uit in agressie of bedreiging. Dit is een fenomeen van alle tijden. Op dit moment zorgen de lange wachttijden binnen de asielprocedure voor extra onrust en onzekerheid bij asielzoekers. Ondanks dat het geen veelvoorkomende probleem is in asielzaken, is deze omstandigheid aanleiding om nog een keer stil te staan bij dit thema. Als advocaat ben je immers vaak de eerste tot wie een client zijn onvrede richt.

In het algemeen geldt dat als je je bedreigt voelt of melding wil maken van een (be)dreiging je terecht kunt bij de lokale Deken of kunt bellen naar de noodtelefoon van de NOvA. Zij kunnen je adviseren en doorverwijzen naar de juiste instantie(s).

Hiernaast kun je contact opnemen met Legal Aid in het AC om te bespreken of en welke maatregelen passend zijn. Als extra waarborg kan Legal Aid de gesprekken met je client bijvoorbeeld in het AC plannen. Als je je wilt terugtrekken als gemachtigde kun je de toevoeging in laten trekken (meer informatie). Per geval en in overleg met de bedreigde advocaat bekijkt Legal Aid of en hoe een andere advocaat wordt gekoppeld.

Meer lezen?

Op de website van de NOvA vind je meer informatie over verschillende initiatieven om de weerbaarheid en veiligheid van advocaten te vergroten.

Jurisprudentie

1. **02-04-2024, ABRvS, 202402011/3/V3, verzoek voorlopige voorziening toegewezen [derdelanders Oekraïne; prejudiciële vragen]**

Reden signalering: Ondanks dat de Afdeling bestuursrechtspraak eerder oordeelde dat voor zogenoemde derdelanders uit Oekraïne het recht op bescherming op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming per 4 maart 2024 “van rechtswege” eindigt, mogen zij nu toch blijven in afwachting van antwoorden van het Hof van Justitie in Luxemburg op vragen die de rechtbank in Amsterdam eerder stelde over de Europese richtlijn voor derdelanders.

Bij besluit van 7 februari 2024 heeft de staatssecretaris de vreemdeling opgedragen de Europese Unie binnen 28 dagen na 4 maart 2024 te verlaten (hierna: het terugkeerbesluit).

Bij uitspraak van 26 maart 2024 heeft de rechtbank het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep ongegrond verklaard.

Tegen deze uitspraak heeft de vreemdeling hoger beroep ingesteld. Ook heeft hij de voorzieningenrechter verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

Bij uitspraak van 29 maart 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1341](#), heeft de voorzieningenrechter bij ordemaatregel bepaald dat de rechtsgevolgen van het terugkeerbesluit worden geschorst en de vreemdeling wordt behandeld alsof het recht op tijdelijke bescherming bedoeld in de Richtlijn 2001/55/EG (hierna: de Richtlijn Tijdelijke Bescherming), en de daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluiten (EU) 2022/382 van 4 maart 2022 en (EU) 2023/2409 van 19 oktober 2023 (hierna: de Uitvoeringsbesluiten), op hem van toepassing is.

Uitspraak van de Afdeling van 17 januari 2024 en de gevolgen daarvan voor de vreemdeling

De Afdeling heeft eerder geoordeeld dat de tijdelijke bescherming van derdelanders op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van rechtswege eindigt op 4 maart 2024. Dit in tegenstelling tot de tijdelijke bescherming van Oekraïners, staatlozen en mensen met andere nationaliteiten die in Oekraïne asiel of een permanente verblijfsvergunning hadden. De laatstgenoemde categorieën vreemdelingen behouden de tijdelijke bescherming tot 4 maart 2025. De Afdeling verwijst daarvoor naar haar uitspraak van 17 januari 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:32](#), onder 9-9.6. In die uitspraak heeft de Afdeling ook uitgelegd waarom de tijdelijke bescherming van derdelanders met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne is beëindigd.

De staatssecretaris heeft naar aanleiding van de uitspraak van 17 januari 2024 een terugkeerbesluit over de vreemdeling genomen. Uit dat terugkeerbesluit volgt dat het recht op opvang van de vreemdeling per 4 maart 2024 is geëindigd en dat hij tot en met 2 april 2024 de tijd heeft om de opvang te verlaten. Daarnaast moet de vreemdeling aan zijn vertrekplicht voldoen.

Verdeeldheid binnen de rechtspraak

Zoals ook volgt uit de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling van 29 maart 2024, onder 3, hebben bestuursrechters in verschillende zittingsplaatsen van de rechtbank Den Haag de uitspraak van de Afdeling van 17 januari 2024 de afgelopen weken ter discussie gesteld. Dat heeft geleid tot verschillende oordelen over de vraag per wanneer de tijdelijke bescherming voor derdelanders die uit Oekraïne zijn gevluht, eindigt. De meeste zittingsplaatsen hebben het oordeel van de Afdeling hierover gevolgd, maar een paar zittingsplaatsen zijn op uiteenlopende gronden tot een ander oordeel gekomen.

Prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie

Bij verwijzingsuitspraak van 29 maart 2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4394](#), heeft de rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, het Hof van Justitie verzocht bij wege van prejudiciële beslissing uitspraak te doen. Daarin stelt zij drie prejudiciële vragen aan het Hof die gaan over de uitleg van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en het Uitvoeringsbesluit van 19 oktober 2023. Ook heeft zij de

verdere behandeling van de zaak waarin zij de prejudiciële vragen heeft gesteld, aangehouden in afwachting van de antwoorden daarop van het Hof.

Voorlopig oordeel

Gelet op de door de zittingsplaats Amsterdam gestelde prejudiciële vragen die specifiek gaan over de duur van de tijdelijke bescherming, de zeer uiteenlopende en verschillend gemotiveerde oordelen van bestuursrechters in de andere zittingsplaatsen van de rechtbank Den Haag hierover, de gevolgen daarvan en de belangen die de vreemdeling en de staatssecretaris naar voren hebben gebracht, acht de voorzieningenrechter van de Afdeling het afwachten van de beantwoording van de prejudiciële vragen aangewezen en treft hij een voorlopige voorziening. In afwachting van de beantwoording van de prejudiciële vragen houdt hij het hoger beroep van de vreemdeling aan en bepaalt hij dat de vreemdeling de tijdelijke bescherming behoudt bedoeld in de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en de daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluiten. Dit betekent dat de vreemdeling niet uit Nederland hoeft te vertrekken, dat hij zijn recht op opvang behoudt en dat hij mag blijven werken, totdat op het door hem ingestelde hoger beroep is beslist.

De staatssecretaris hoeft geen proceskosten te vergoeden. De voorzieningenrechter heeft de staatssecretaris namelijk al bij het treffen van de genoemde ordemaatregel tot vergoeding van de proceskosten van het verzoek veroordeeld.

Beslissing

De voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State: bepaalt bij wijze van voorlopige voorziening dat de vreemdeling niet wordt uitgezet en dat hij wordt behandeld alsof het recht op tijdelijke bescherming bedoeld in de Richtlijn Tijdelijke Bescherming, en de daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluiten, op hem van toepassing is, totdat op het door hem ingestelde hoger beroep is beslist.

NB: bij deze en een aantal gelijklopende uitspraken heeft de Afdeling een persbericht uitgebracht: [Uit Oekraïne gevluchte 'derdelanders' behouden voorlopig toch recht op opvang - Raad van State](#)

Inhoudsopgave
----

2. 27-03-2024, Rb Roermond MK, NL22.6989, beroep gegrond [Dublin-Polen; prejudiciële vragen; interstatelijk vertrouwensbeginsel]

Reden signalering: De rechtbank komt wel tot de conclusie dat de nationale jurisprudentie met betrekking tot de bewijslastverdeling een nadere nuancering behoeft. Pushbacks en (grens)bewaringspraktijken staan niet zonder meer aan een Dublinoverdracht in de weg. Het Hof heeft evenwel, zoals het EHRM ook al heeft gedaan, uitgelegd dat onder bepaalde omstandigheden de autoriteiten uit eigen beweging moeten nagaan of uit openbare informatie aanwijzingen volgen dat de vreemdeling na overdracht te maken krijgt met systeemfouten in de asielprocedure en/of opvang die tot een 4 Handvest-schending die de Jawo-drempel haalt kunnen leiden. Voor zover in de nationale jurisprudentie wordt geoordeeld dat het interstatelijk vertrouwen het uitgangspunt is en hieraan ontleende vermoedens kunnen worden weerlegd en dit (uitsluitend) aan de vreemdeling is, kan dit niet in alle gevallen meer het beoordelingskader zijn.

De rechtbank heeft op 22 juni 2022 prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie gesteld over de (on)deelbaarheid van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De rechtbank wilde weten of en hoe stelselmatige en langdurige praktijken van pushbacks en (grens)detentie moeten worden betrokken bij de beoordeling van een overdrachtsbesluit. Het Hof heeft de vragen op 29 februari 2024 beantwoord. De rechtbank stelt allereerst vast dat het Hof de eerste vraag die de rechtbank heeft voorgelegd niet heeft beantwoord. De rechtbank heeft met haar eerste vraag expliciet de principiële vraag voorgelegd of de beoordeling of de overdracht op grond van artikel 3, tweede lid, van de Dublinverordening moet worden verboden, überhaupt nog moet worden verricht in het geval de mogelijk verantwoordelijke lidstaat zich stelselmatig en gedurende langere tijd schuldig maakt aan pushbacks en het onrechtmatig detineren van derdelanders aan de buitengrenzen.

De rechtbank zal zich evenwel niet tot het Hof wenden om deze vraag nogmaals voor te leggen.

Dat de rechtbank wellicht had verwacht dat het Hof het Unierecht anders zou uitleggen of dat de rechtbank wellicht zelf het Unierecht anders zou uitleggen, is niet (langer) relevant. Artikel 267 van het VWEU stelt de rechtbank in staat om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen bij het Hof en zodoende een nadere precisering van het Unierecht te verkrijgen. De rechtbank is, net als alle andere gerechten in alle andere lidstaten van de Unie, gehouden om de uitleg die het Hof heeft gegeven ten grondslag te leggen aan haar eigen beoordelingen en toe te passen in haar eigen uitspraken. De rechtbank overweegt uitdrukkelijk dat dit voor de rechtbank geen enkel punt van discussie is.

Het Hof heeft uitgelegd dat het interstatelijk vertrouwen deelbaar is.

De rechtbank komt wel tot de conclusie dat de nationale jurisprudentie met betrekking tot de bewijslastverdeling een nadere nuancering behoeft. Pushbacks en (grens)bewaringspraktijken staan niet zonder meer aan een Dublinoverdracht in de weg. Het Hof heeft evenwel, zoals het EHRM ook al heeft gedaan, uitgelegd dat onder bepaalde omstandigheden de autoriteiten uit eigen beweging moeten nagaan of uit openbare informatie aanwijzingen volgen dat de vreemdeling na overdracht te maken krijgt met systeemfouten in de asielprocedure en/of opvang die tot een 4 Handvest-schending die de Jawo-drempel haalt kunnen leiden. Voor zover in de nationale jurisprudentie wordt geoordeeld dat het interstatelijk vertrouwen het uitgangspunt is en hieraan ontleende vermoedens kunnen worden weerlegd en dit (uitsluitend) aan de vreemdeling is, kan dit niet in alle gevallen meer het beoordelingskader zijn.

Voor zover verweerder zich -steeds en in elke procedure- op het standpunt heeft gesteld dat hij geen geloofwaardigheidsbeoordeling hoeft te verrichten voor zover de vreemdeling verklaringen heeft afgelegd over zijn ervaringen in de mogelijke verantwoordelijke lidstaat omdat enkel de situatie na overdracht moet worden beoordeeld, is dit ook niet langer onverkort houdbaar. Voorafgaand aan een overdracht opgedane ervaringen in de asielprocedure en opvang staan weliswaar niet absoluut in de weg aan een overdracht en constitueren op zichzelf geen risico om na overdracht in een met artikel 4 van het Handvest-strijdige situatie te geraken, maar indien sprake is van ernstige tekortkomingen in de asielprocedure en de opvangvoorzieningen of de verklaringen van de vreemdeling op dergelijke tekortkomingen wijzen, dient de betrokken lidstaat, zo nodig uit eigen beweging, na te gaan of hieruit aanwijzingen volgen dat na overdracht óók sprake zal zijn van dergelijke ernstige tekortkomingen en deze systeemfouten resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest.

De rechtbank overweegt dat verweerder na het arrest van 29 februari 2024 en anders dan in het overdrachtsbesluit, in zijn verweerschrift en ter zitting op 15 maart 2024, wel is nagegaan of gelet op openbare informatie over pushbacks en detentiepraktijken aanwijzingen bestaan dat een schending van artikel 4 Handvest dreigt na overdracht.

De rechtbank ziet evenwel geen aanleiding om de rechtsgevolgen van het overdrachtsbesluit in stand te laten. De rechtbank zal het besluit dus vernietigen en verweerder opdragen opnieuw te beslissen op de asielaanvraag van eiser.

De overige beroepsgronden slagen niet. Het is niet onredelijk dat verweerder niet categorisch de behandeling van alle asielaanvragen aan zich trekt van asielzoekers waarvoor lidstaten verantwoordelijk zijn die zich schuldig maken aan pushbacks en is niet onredelijk dat verweerder enkel vanwege het tijdsverloop dat is ontstaan door verwijzing de asielaanvraag van eiser niet inhoudelijk behandelt.

Beroep gegrond vanwege een motiveringsgebrek en niet omdat de overdracht verboden wordt – vernietiging overdrachtsbesluit & PKV.

3. 26-03-2024, Rb Zwolle, NL23.39318, beroep gegrond [Dublin-Kroatië; interstatelijk vertrouwensbeginsel]

Reden signalering: De rechtbank concludeert uit de door eiseres overgelegde informatie dat er een reëel risico bestaat dat passende (geestelijke) gezondheidszorg voor eiseres bij overdracht aan Kroatië niet beschikbaar zal zijn. Daarmee komt ook de vraag in beeld of overdracht van eiseres leidt tot een reëel risico op schending van artikel 3 EVRM en artikel 4 van het EU Handvest. Daarvoor hoeft niet per se sprake te zijn van bijzondere kwetsbaarheid in de zin van het arrest Tarakhel. De rechtbank is van oordeel dat de staatssecretaris in dit geval, gelet op het feit dat in ieder geval sprake is van enige mate van kwetsbaarheid en passende (geestelijke) gezondheidszorg waarschijnlijk ontbreekt, onvoldoende heeft gemotiveerd dat geen sprake is van een reëel risico op schending van artikel 3 EVRM en artikel 4 van het EU Handvest bij overdracht. De staatssecretaris heeft daarmee onvoldoende gemotiveerd dat er geen aanleiding bestaat om individuele garanties te vragen.

Eiseres voert aan dat uit het arrest van het Hof van Justitie van 29 februari 2024 weliswaar volgt dat het interstatelijk vertrouwensbeginsel deelbaar is, maar dat hieruit ook volgt dat de bewijslast voor de overdragende staat is verzaamd indien de ontvangende staat zich schuldig maakt aan pushbacks en grensdetentie die op zich als systeemfout wordt aangemerkt. Het is niet meer louter aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat hij bij overdracht een risico loopt te geraken in een situatie dat hem een behandeling in de zin van artikel 4 van het EU Handvest³ ten deel valt door de overdracht. De overdragende staat heeft evenzeer de plicht om aan de hand van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte informatie zich ervan te vergewissen of dat risico bestaat. Eiseres is van mening dat de staatssecretaris niet aan deze vergewisplicht heeft voldaan. Daarbij acht zij het volgende van belang. 6.1. Eiseres heeft gewezen op de omstandigheid dat in Kroatië op grote schaal pushbacks plaatsvinden en zij heeft gewezen op een brief van VWN⁴ van 19 december 2023 waaruit volgens haar volgt dat zij bij overdracht het risico loopt geen opvang te krijgen, waardoor een situatie van materiële deprivatie dreigt. Ook heeft eiseres gewezen op het feit dat haar asielaanvraag in Kroatië is geregistreerd, maar dat zij tegelijkertijd op dezelfde dag de aanzegging heeft gekregen Kroatië te verlaten (inclusief SIS-registratie). Hierdoor is het maar de vraag of Kroatië zal overgaan tot behandeling van haar asielaanvraag, dit mede gelet op het claimakkoord op grond van artikel 20, vijfde lid, van de Dublinverordening. Eiseres heeft er verder op gewezen dat uit haar eigen ervaringen in Kroatië volgt dat zij daar een reëel risico loopt op een onmenselijke of vernederende behandeling; zij is immers al aan een dergelijke behandeling blootgesteld. Zij is bij binnenkomst drie tot vijf dagen gedetineerd geweest onder mensonterende omstandigheden met twintig mensen in een ruimte met twaalf stapelbedden. Zij voelde zich vernederd doordat zij zich uit diende te kleden en vervolgens naakt werd gefouilleerd. Voor eiseres was dit nog moeilijker, omdat zij transgender is. Ter zitting heeft eiseres aangegeven dat zij haar eigen lichaam niet aan durft te raken en dat het voor haar traumatiserend is geweest dat dit in Kroatië wel is gebeurd. Er is in Kroatië op geen enkele wijze rekening gehouden met haar bijzondere kwetsbaarheid.

Over die bijzondere kwetsbaarheid heeft eiseres aangevoerd dat zij bijzonder kwetsbaar is in de zin van het arrest Tarakhel.⁵ Zij heeft chronische colitis ulcerosa, zit inmiddels in een hormonaal transitieproces met alle emoties die daarbij horen, en heeft advies gekregen weer te starten met anti-psychotica in verband met negatieve gedachten die tot suïcidale gedachten leiden. Eiseres is om die reden doorverwezen naar de GGZ. Ter onderbouwing is een uitdraai uit het patiëntendossier van 2 februari 2024 overgelegd. Op zitting heeft eiseres toegelicht dat zij inmiddels in behandeling is bij een psycholoog. Uit de overgelegde informatie van VWN volgt dat er in Kroatië een gebrek is aan passende en continue psychologische en psychiatrische hulp voor asielzoekers en Dublinterugkeerders. Eiseres is daarop aangewezen voor begeleiding bij het hanteren van haar suïcidale gedachten, hetgeen blijkens deze informatie niet gewaarborgd is in Kroatië. 6.4. Gelet op al het voorgaande - en nu uit het arrest van het Hof volgt dat de staatssecretaris rekening moet houden met alle informatie die eiseres heeft verstrekt en mee moet werken aan de vaststelling van de feiten en de realiteit daarvan moet nagaan - stelt eiseres zich op het standpunt dat de staatssecretaris in ieder geval individuele garanties had moeten vragen bij de Kroatische autoriteiten over voor eiseres

adequate opvang en psychologische hulp en deze garanties op geloofwaardigheid en toereikendheid had moeten toetsen.

Daarnaast doet eiseres in verband met haar gezondheidssituatie een beroep op het arrest C.K. tegen Slovenië. Bij overdracht naar Kroatië dreigt volgens haar een situatie van aanzienlijke en onomkeerbare gevolgen voor haar gezondheidstoestand in verband met haar suïcidale gedachten. De staatssecretaris had dan ook advies moeten vragen aan het BMA, aldus eiseres.

Ten slotte voert eiseres aan dat zij, los van haar slechte ervaringen met de politie in Kroatië, extreem angstig is om naar Kroatië terug te keren vanwege LHBTI-vijandige sentimenten aldaar. Zij vreest opnieuw het slachtoffer te worden van gender-haat. Zij geeft aan dat de cultuur in Kroatië niet afwijkt van de cultuur in Turkije die zij is ontvlucht. Eiseres wijst hierbij op een aantal artikelen over LHBTI-rechten in Kroatië.⁷ Ook is eiseres bang dat zij haar transitie in Kroatië niet kan afronden. Gelet hierop, alsmede gelet op de onmenselijke en vernederende behandeling die zij in Kroatië heeft moeten ondergaan, getuigt het volgens eiseres van onevenredige hardheid om haar naar Kroatië over te dragen.

Oordeel van de rechtbank

De rechtbank overweegt dat de staatssecretaris in beginsel ten opzichte van Kroatië mag uitgaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. Dit beginsel betekent dat lidstaten erop mogen vertrouwen dat de andere lidstaten de vreemdeling in overeenstemming met het EVRM, het Vluchtelingenverdrag en het Unierecht zullen behandelen. Eiseres moet aannemelijk maken dat dit in haar geval niet kan. Het arrest van het Hof van Justitie van 29 februari 2024 heeft in deze bewijslastverdeling geen wijziging gebracht. Het Hof verwijst op dit punt immers naar haar eerdere jurisprudentie.

De rechtbank oordeelt dat eiseres niet aannemelijk heeft gemaakt dat in Kroatië sprake is van structurele tekortkomingen in het asiel- en opvangsysteem die ertoe leiden dat eiseres bij terugkeer een reëel risico loopt op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3, tweede lid, van de Dublinverordening. De Afdeling heeft in de uitspraak van 13 september 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:3411) geoordeeld dat de pushbacks in Kroatië geen aanleiding vormen om ten aanzien van Dublinclaimanten niet van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit te gaan. De rechtbank ziet in wat eiseres heeft aangevoerd geen aanleiding om van dit oordeel af te wijken. De informatie waarnaar eiseres verwijst in het document van VWN over de opvangvoorzieningen leidt evenmin tot het oordeel dat sprake is van een systeemfout op grond waarvan eiseres een reëel risico loopt in een situatie van verregaande materiële deprivatie te geraken. In dit document wordt slechts één voorbeeld gegeven van een situatie waarbij honderden mensen zich bij een asielcentrum meldden om er ter plaatse achter te komen dat er geen plek meer was. Onduidelijk is of deze mensen vervolgens ook nergens anders terecht konden. In hetzelfde document wordt daarbij ook vermeld dat de Kroatische regering een project is gestart om een nieuw opvangcentrum op te zetten gelet op de toename van het aantal nieuwkomers in Kroatië. Ten slotte geeft de SIS -registratie geen aanleiding om in dit geval niet uit te gaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De Kroatische autoriteiten hebben het terugnameverzoek immers geaccepteerd. Daarmee garanderen zij eiseres in overeenstemming met de internationale verplichtingen te zullen behandelen.

Wat betreft de persoonlijke ervaringen van eiseres in Kroatië overweegt de rechtbank dat hierin evenmin aanleiding wordt gezien niet van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit te gaan. Daarbij is van belang dat de ervaringen van eiseres zien op de situatie waarin zij op illegale wijze het grondgebied van Kroatië heeft betreden. Bij overdracht op grond van de Dublinverordening zal zij het land echter op legale wijze betreden, waarbij de Kroatische autoriteiten middels het claimakkoord hebben gegarandeerd haar overeenkomstig de internationale verplichtingen te zullen behandelen. Uit de ervaringen van eiseres volgt niet dat zij als Dublinclaimant op een vergelijkbare wijze zal worden behandeld als bij haar vorige, illegale inreis. Verder overweegt de rechtbank dat eiseres ter zitting heeft aangegeven dat zij in Kroatië niet heeft aangegeven dat zij transgender is. Voor zover wordt gesteld dat de Kroatische autoriteiten onvoldoende rekening hebben gehouden met haar bijzondere kwetsbaarheid als transgender, gaat de rechtbank hieraan dan ook voorbij. De Kroatische autoriteiten kunnen immers geen rekening houden met iets dat zij niet weten.

In het arrest Tarakhel, ECLI:CE:ECHR:2014:1104JUD002921712, is geoordeeld dat ten aanzien van bijzonder kwetsbare asielzoekers aanleiding kan bestaan om aanvullende garanties te vragen aan de

ontvangende lidstaat. De staatssecretaris heeft hierover in het bestreden besluit aangegeven dat aan het beroep op Tarakhel voorbij wordt gegaan, omdat de situatie van eiseres niet vergelijkbaar is met de situatie beschreven in het arrest Tarakhel, nu eiseres een alleenstaand persoon is zonder (minderjarige) kinderen. Verder is volgens de staatssecretaris niet gebleken van bijzondere kwetsbaarheid en is niet onderbouwd dat eiseres geen adequate opvang zal krijgen, geen toegang zal krijgen tot medische zorg of niet passend zal worden behandeld. Op grond van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag ervan uit worden gegaan dat Kroatië dezelfde medische verzorgingsmogelijkheden heeft als Nederland, aldus de staatssecretaris. De rechtbank overweegt dat de staatssecretaris hiermee, mede gelet op de in beroep overgelegde informatie, onvoldoende heeft gemotiveerd waarom er geen aanleiding bestaat om individuele garanties te vragen aan Kroatië.

Daarbij acht de rechtbank van belang dat eiseres heeft onderbouwd, middels het patiëntdossier, dat zij medische klachten heeft, dat zij een transgender in transitie is en dat zij psychologische begeleiding krijgt. Uit dit patiëntdossier blijkt ook dat eerder sprake is geweest van suïcidepogingen en dat eiseres medicatie krijgt om te voorkomen dat negatieve gedachten tot suïcidale gedachten leiden. Hiermee is in ieder geval sprake van enige mate van kwetsbaarheid.

Over de beschikbaarheid van adequate medische (waaronder psychische) zorg heeft eiseres in beroep informatie overgelegd. In de brief van VWN van 19 december 2023 wordt verwezen naar een aantal andere rapporten. Onder andere naar de informatie van de Swiss Refugee Council van 19 december 2021 waaruit blijkt dat Dublinterugkeerders bij aankomst in een opvangcentrum geplaatst worden, waarbij er geen verschillende behandeling is voor personen die bijzonder kwetsbaar zijn. Verder hebben asielzoekers een zeer beperkte toegang tot de reguliere gezondheidszorg als gevolg van beperkende regelgeving en krijgen ze alleen medische noodhulp en noodzakelijke behandeling van ziekten en ernstige psychische stoornissen. Organisaties benadrukken het gebrek aan passende en continue psychologische en psychiatrische hulp voor asielzoekers en Dublinterugkeerders, omdat veel asielzoekers niet onder de categorie noodsituaties vallen, maar wel behoefte hebben aan continue psychologische behandeling. Ze zijn afhankelijk van de hulp van NGO's die gefinancierd worden via projecten en daarom afhankelijk zijn van de voortzetting van die fondsen. Uit het AIDA-rapport update 2022 blijkt dat de medische en psychische zorg in opvangcentra met name door Mediciens du Monde (MdM) wordt verleend. MdM heeft vanaf 22 mei 2023 echter tijdelijk de activiteiten in de opvangcentra moeten stopzetten door gebrek aan financiering. Uit het AIDA-rapport blijkt niet dat de activiteiten inmiddels zijn hervat.

De rechtbank concludeert hieruit dat er een reëel risico bestaat dat passende (geestelijke) gezondheidszorg voor eiseres bij overdracht aan Kroatië niet beschikbaar zal zijn. Daarmee komt ook de vraag in beeld of overdracht van eiseres leidt tot een reëel risico op schending van artikel 3 EVRM en artikel 4 van het EU Handvest. Daarvoor hoeft niet per se sprake te zijn van bijzondere kwetsbaarheid in de zin van het arrest Tarakhel. De rechtbank verwijst in dit verband naar een uitspraak van de Afdeling van 21 maart 2024.

De rechtbank is van oordeel dat de staatssecretaris in dit geval, gelet op het feit dat in ieder geval sprake is van enige mate van kwetsbaarheid en passende (geestelijke) gezondheidszorg waarschijnlijk ontbreekt, onvoldoende heeft gemotiveerd dat geen sprake is van een reëel risico op schending van artikel 3 EVRM en artikel 4 van het EU Handvest bij overdracht. De staatssecretaris heeft daarmee onvoldoende gemotiveerd dat er geen aanleiding bestaat om individuele garanties te vragen. Het besluit is genomen in strijd met artikel 3:46 van de Awb. De beroepsgrond slaagt.

Met betrekking tot het beroep op het arrest C.K. tegen Slovenië overweegt de rechtbank dat de staatssecretaris zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat uit de door eiseres overgelegde medische informatie niet volgt dat de overdracht zelf zal leiden tot een aanzienlijke en onomkeerbare achteruitgang van haar gezondheidstoestand. In de medische stukken wordt immers niet ingegaan op de gevolgen van een overdracht naar Kroatië voor eiseres. Deze beroepsgrond faalt. 9.6 Een bespreking van de overige beroepsgronden acht de rechtbank niet opportuun. Conclusie en gevolgen 10. Het beroep is gegrond omdat het bestreden besluit in strijd is met artikel 3:46 van de Awb. Dit betekent dat eiseres gelijk krijgt. De rechtbank vernietigt daarom het bestreden besluit. De rechtbank ziet geen reden om de rechtsgevolgen van het besluit in stand te laten of zelf een beslissing te nemen.

4. 20-03-2024, Rb Haarlem MK, NL23.36503, beroep gegrond [verlenging beslistermijn; WBV 2023/3]

Reden signalering: Verweerder heeft de beslistermijn in asielzaken niet rechtsgeldig met toepassing van WBV 2023/3 verlengd omdat de daarvoor op grond van artikel 42, vierde lid, aanhef en onder bk, van de Vw vereiste omstandigheid zich niet voordoet.

Eiser heeft op 1 mei 2023 een asielaanvraag ingediend. Op 2 november 2023 heeft hij verweerder in gebreke gesteld omdat verweerder nog geen besluit heeft genomen op zijn asielaanvraag. Op 20 november 2023 heeft eiser beroep ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een besluit op zijn asielaanvraag.

Op grond van artikel 42, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw) moet verweerder binnen zes maanden een besluit nemen op een asielaanvraag. Deze uitspraak gaat over de vraag of verweerder deze beslistermijn rechtsgeldig met negen maanden heeft verlengd met zijn besluit van 26 januari 2023, nummer WBV 2023/3, houdende wijziging van de Vreemdelingencirculaire 2000 (hierna: WBV 2023/3).¹ De rechtbank is van oordeel dat dit niet het geval is. Zij legt hierna uit hoe zij tot dat oordeel komt.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat toen eiser hem op 2 november 2023 in gebreke stelde de beslistermijn nog niet was verstreken. Met toepassing van WBV 2023/3 heeft verweerder de beslistermijn namelijk met negen maanden verlengd. Verweerder heeft daarom tot 1 augustus 2024 de tijd om op de asielaanvraag te beslissen. Volgens verweerder is het beroep niet-ontvankelijk.

Eiser betwist de rechtsgeldigheid van WBV 2023/3. Verweerder heeft de verlenging van de beslistermijn gebaseerd op artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw. Maar van een situatie als bedoeld in die bepaling is volgens eiser geen sprake en daarom kon verweerder de beslistermijn niet verlengen. Toen eiser verweerder in gebreke stelde was de beslistermijn zoals die op grond van artikel 42, eerste lid, van de Vw geldt, verstreken. Volgens eiser is zijn ingebrekestelling daarom geldig en is zijn beroep gegrond.

Wat is het wettelijk kader?

Op grond van artikel 42, eerste lid, van de Vw moet verweerder binnen zes maanden een besluit nemen op de asielaanvraag. Op grond van artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw kan verweerder deze termijn verlengen met ten hoogste negen maanden als een groot aantal vreemdelingen tegelijk een aanvraag indient waardoor het in de praktijk zeer moeilijk is de procedure binnen de termijn van zes maanden af te ronden.

Artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw is een implementatie van artikel 31, derde lid, derde volzin, aanhef en onder b, van de Procedurerichtlijn.² In artikel 31, derde lid, eerste volzin, van de Procedurerichtlijn is bepaald dat de lidstaten ervoor zorgen dat de behandelingsprocedure van een verzoek om internationale bescherming binnen zes maanden na indiening van het verzoek wordt afgerond. In dit artikellid, derde volzin, aanhef en onder b, is bepaald dat de lidstaten deze termijn kunnen verlengen met ten hoogste negen maanden wanneer een groot aantal onderdanen van derde landen of staatlozen tegelijk om internationale bescherming verzoekt, waardoor het in de praktijk zeer moeilijk is de procedure binnen de termijn van zes maanden af te ronden.

In artikel 4, eerste lid, van de Procedurerichtlijn is bepaald dat de lidstaten voor alle procedures een beslissingsautoriteit aanwijzen die verzoeken naar behoren dient te behandelen overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn. De lidstaten zorgen ervoor dat deze autoriteit over passende middelen beschikt, met inbegrip van voldoende personeel dat bekwaam is, om haar taken overeenkomstig deze richtlijn uit te voeren.

Verweerder heeft al eerder met zijn besluit van 21 september 2022, nummer WBV 2022/22, houdende wijziging van de Vreemdelingencirculaire 2000 (WBV 2022/22)³, gebruik gemaakt van de in artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw gegeven bevoegdheid om in asielzaken de beslistermijn met negen maanden te verlengen. Deze eerste verlenging gold voor alle asielaanvragen waarvan de

beslistermijn op de datum van inwerkingtreding van WBV2022/22, te weten 26 september 2022, nog niet was verstreken en voor de asielaanvragen ingediend in de periode vanaf 26 september 2022 tot 1 januari 2023. Met WBV 2023/3 heeft verweerder nog een keer gebruik gemaakt van de bevoegdheid de beslistermijn in asielzaken te verlengen. Verweerder heeft de beslistermijn verlengd met negen maanden voor asielaanvragen die zijn ingediend vanaf 1 januari 2023 tot uiterlijk 1 januari 2024.

Wat zijn de uitgangspunten van de rechtbank?

5. In de uitspraak van 3 maart 2023⁴ heeft deze rechtbank en zittingsplaats geoordeeld dat verweerder de beslistermijn in asielzaken met toepassing van WBV 2022/22 met negen maanden heeft kunnen verlengen. De rechtbank heeft in die uitspraak geoordeeld dat verweerder deugdelijk heeft gemotiveerd dat een combinatie van factoren, namelijk de komst van Oekraïners en Afghanen, de opname van Dublinclaimanten in de nationale asielprocedure en de hogere instroom van asielzoekers van andere nationaliteiten, vanaf de tweede helft van 2021 een dussdanig grote belasting vormt voor de personele capaciteit van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) dat het niet mogelijk blijkt om binnen een termijn van zes maanden tot een zorgvuldige afronding van de asielprocedure te komen. Bij de beoordeling van WBV 2023/3 neemt de rechtbank deze uitspraak als uitgangspunt.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) heeft in haar uitspraak van 8 november 2023 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de betekenis van artikel 3, derde lid, derde volzin, aanhef en onder b, van de Procedurerichtlijn in een zaak waarin toepassing is gegeven aan WBV 2022/22. De rechtbank ziet hierin, net als zittingsplaatsen Arnhem en Amsterdam, geen aanleiding om het beroep aan te houden. Zoals ook zittingsplaatsen Arnhem en Amsterdam hebben overwogen vereist de aard van de zaak dat op korte termijn uitspraak wordt gedaan. Wel betreft de rechtbank deze uitspraak van de Afdeling bij haar beoordeling.

In haar uitspraak van 8 november 2023 heeft de Afdeling als voorlopig oordeel gegeven dat met het woord “tegelijk” in artikel 31, derde lid, derde volzin, aanhef en onder b, van de Procedurerichtlijn niet strikt letterlijk “op hetzelfde moment” bedoeld lijkt te zijn. Ook de rechtbank is daar in haar genoemde uitspraak van 3 maart 2023 van uitgegaan. Verder heeft de Afdeling als voorlopig oordeel gegeven dat het voorstelbaar is dat aan het bepaalde in artikel 31, derde lid, derde volzin, aanhef en onder b, van de Procedurerichtlijn, een ruimere betekenis toekomt, ondanks dat het een in beginsel strikt uit te leggen uitzondering lijkt op de hoofdregel dat verweerder binnen zes maanden de procedure moet afronden. En ten slotte heeft de Afdeling als voorlopig oordeel gegeven dat de bewoordingen van artikel 31, derde lid, derde volzin, aanhef en onder b, van de Procedurerichtlijn zich lijken te verzetten tegen een uitleg die andere oorzaken voor het niet tijdig nemen van een besluit meeneemt dan het grote aantal asielverzoeken dat tegelijk wordt ingediend. Dit alles neemt de rechtbank ook in deze procedure als uitgangspunt.

Heeft verweerder de beslistermijn met WBV 2023/3 rechtsgeldig verlengd?

In de toelichting bij WBV 2023/3 staat dat kort voor 1 januari 2023 de beoordeling heeft plaatsgevonden of het noodzakelijk is om de eerdere maatregel tot verlenging van de beslistermijn te verlengen naar aanvragen die worden ingediend vanaf 1 januari 2023. Uit deze beoordeling volgt dat de verlenging van de wettelijke beslistermijn met negen maanden voor asielaanvragen ook noodzakelijk wordt bevonden voor asielaanvragen ingediend vanaf 1 januari 2023 tot 1 januari 2024. Voor de reden om de beslistermijn te verlengen is in de toelichting verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 3 februari 2023.⁵ In deze brief staat dat het aantal eerste asielaanvragen vanaf 2017 sterk is gestegen. Ook het aantal beslissingen op de eerste asielaanvragen is gestegen, maar is niet voldoende om de stijging van het aantal aanvragen bij te houden. De verwachting is dat in 2023 de instroom hoog zal blijven en de beslis capaciteit van de IND ruimschoots zal overstijgen. Dit wordt versterkt doordat vreemdelingen die eerder op grond van een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne verbleven vanaf 4 maart 2023 niet langer in aanmerking komen voor tijdelijke bescherming. Vanaf die datum moet deze groep aan de huidige asielvoorraad worden toegevoegd. De IND heeft hiervoor onvoldoende capaciteit en opschaling kost tijd. De conclusie is dat het niet realistisch is om in het jaar 2023 te verwachten dat de IND de asielaanvragen zorgvuldig kan behandelen binnen de standaard wettelijke termijn van zes maanden en dat het daarom noodzakelijk is de verlenging van die termijn met negen maanden voor asielaanvragen ook toe te passen op asielaanvragen ingediend vanaf 1 januari 2023 tot 1 januari 2024.

In aanvulling hierop heeft verweerder in zijn verweerschrift nader toegelicht dat de reden voor het nogmaals verlengen van de beslistermijn is dat de IND niet in staat is om binnen zes maanden op de asielaanvragen te beslissen, ondanks een toegenomen en nog altijd toenemende formatie. De reden voor de achterstanden is gelegen in de grote toename van de instroom van eerste asielaanvragen in de periode van 2017 tot en met 2022. Verder heeft verweerder toegelicht dat de asielinstroom in 2023 weliswaar lager is uitgevallen dan eerder is geraamd, maar dat er voor het jaar 2023 nog altijd sprake is van een met het jaar 2022 vergelijkbare hoge instroom. De beslis capaciteit van de IND kan nog altijd niet de instroom van asielaanvragen bijhouden en tegelijkertijd de ontstane achterstanden inlopen, binnen de standaard beslistermijn van zes maanden. Op zitting heeft verweerder hieraan toegevoegd dat er in 2023 een groei in asielaanvragen was van 8% ten opzichte van 2022. In de cijfers zijn de eerste asielaanvragen, de herhaalde asielaanvragen, de nareisaanvragen en hervestigingsaanvragen betrokken. Dat verschillende bronnen ietwat verschillende cijfers geven, is volgens verweerder niet relevant omdat het om de algemene trend gaat. Duidelijk is hoe de cijfers zijn opgebouwd en dat er vanaf medio 2021 sprake is van een onverminderd hoge instroom. Er zijn dan ook structurele achterstanden en groeiende voorraden. Verweerder heeft benadrukt dat, naast het tijdig nemen van een besluit, het zorgvuldig nemen van een besluit van even groot belang is.

De rechtbank overweegt dat verweerders besluit om de beslistermijn nogmaals met negen maanden te verlengen stoelt op de structurele achterstanden en groeiende voorraden bij de IND en de daaruit voortkomende constatering dat ook in 2023 besluiten over asielaanvragen structureel veel te laat worden genomen. Naar het oordeel van de rechtbank is dit echter geen omstandigheid die reden kan zijn voor het nogmaals verlengen van de beslistermijn op grond van artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw. De rechtbank leest dit ook in de genoemde uitspraak van de Afdeling van 8 november 2023. Daarin is het voorlopig oordeel immers dat de bewoordingen van artikel 31, derde lid, derde volzin, aanhef en onder b, van de Procedurerichtlijn zich lijken te verzetten tegen een uitleg die andere oorzaken voor het niet tijdig nemen van een besluit meeneemt dan het grote aantal asielverzoeken dat tegelijk wordt ingediend. De rechtbank heeft verweerders eerste besluit tot verlenging van de beslistermijn met negen maanden rechtsgeldig bevonden omdat, zoals hiervoor al aangegeven, destijds sprake was van een combinatie van factoren. Zo'n combinatie van factoren als toen ligt echter niet ten grondslag aan het nogmaals verlengen van de beslistermijn. Als het gaat om het aantal asielaanvragen of een toename daarvan in 2023 ten opzichte van 2022 heeft verweerder aan deze tweede verlenging van de beslistermijn slechts ten grondslag gelegd dat hij verwacht dat in 2023 de instroom hoog zal blijven en de beslis capaciteit van de IND ruim zal overstijgen.⁶ Voor zover verweerder nu de toename van 8% van het aantal asielaanvragen in het jaar 2023 ten opzichte van het jaar 2022 bij deze tweede verlenging wil betrekken, overweegt de rechtbank ten eerste dat deze toename indertijd niet als grondslag voor WBV 2023/3 is benoemd. Ten tweede is deze toename volgens de rechtbank te gering om te kunnen zien als het grote aantal als bedoeld in artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw en artikel 31, derde lid, derde volzin, aanhef en onder b, van de Procedurerichtlijn. Ook de destijds nog verwachte instroom van asielaanvragen van de derdelanders uit Oekraïne was daarvoor niet genoeg, nog daargelaten dat deze in 2023 is uitgebleven. Daarbij lijkt het aantal asielaanvragen in 2023, zowel tevoren als achteraf bezien, geheel te passen in de door verweerder geschetste langjarige ontwikkeling van de instroom en kan daarom volgens de rechtbank noch als onverwacht, noch als afwijkend worden beschouwd.

Dit brengt de rechtbank tot de conclusie dat verweerder de beslistermijn in asielzaken niet rechtsgeldig met toepassing van WBV 2023/3 heeft verlengd omdat de daarvoor op grond van artikel 42, vierde lid, aanhef en onder b, van de Vw vereiste omstandigheid zich niet voordoet. Dit betekent dat verweerder uiterlijk op 1 november 2023 een besluit had moeten nemen op eisers asielaanvraag. Verweerder heeft dat niet gedaan. De rechtbank is daarom van oordeel dat de ingebrekestelling van 2 november 2023 geldig is en dat het beroep gegrond is.

Welke beslistermijn wordt opgelegd?

In de uitspraak van 8 juli 2020⁷ heeft de Afdeling geoordeeld dat in asielzaken de rechter er rekening mee houdt dat verweerder aanvragen binnen een redelijke termijn moet hebben behandeld en dus geen onnodig lange nadere termijn stelt en in ieder geval de bovengrens van 21 maanden in acht neemt. Voorts heeft de Afdeling geoordeeld dat bij bepaling van de nadere termijn de zorgvuldigheid van de besluitvorming zwaar weegt. Kortom, de rechter stelt de nadere termijn zodanig dat deze in redelijkheid niet onnodig lang en ook niet onrealistisch kort is.

In lijn met wat de Afdeling in de uitspraak van 8 juli 2020 heeft overwogen acht de rechtbank een termijn van zestien weken niet onredelijk lang of onrealistisch kort. De rechtbank bepaalt daarom dat verweerder binnen zestien weken na de dag van verzending van deze uitspraak een besluit op de aanvraag bekend moet maken.

Wordt er een dwangsom opgelegd?

Sinds 11 juli 2021 is in artikel 1 van de Tijdelijke wet⁸ bepaald dat de artikelen 4:17 tot en met 4:19 (over de bestuurlijke dwangsom), afdeling 8.2.4a (waarin artikel 8:55d staat) en artikel 8:72, zesde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) (over de rechterlijke dwangsom) niet van toepassing zijn op besluiten op asielaanvragen voor bepaalde tijd.

In de uitspraak van 30 november 2022⁹ heeft de Afdeling geoordeeld dat artikel 1 van de Tijdelijke wet, voor zover dat in asielprocedures de mogelijkheid uitsluit dat verweerder een bestuurlijke dwangsom verbeurt, niet onverbindend is. De rechtbank komt daarom niet toe aan vaststelling van een bestuurlijke dwangsom als bedoeld in artikel 4:17 van de Awb.

In de uitspraak van 30 november 2022¹⁰ heeft de Afdeling geoordeeld dat het uitsluiten van de mogelijkheid een rechterlijke dwangsom op te leggen, in strijd is met artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Artikel 1 van de Tijdelijke wet is op dit punt daarom onverbindend. Dit betekent het volgende. Als het beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit gegrond is en nog geen besluit is bekendgemaakt, bepaalt de rechtbank binnen welke termijn verweerder alsnog een besluit moet nemen. De rechtbank verbindt aan de uitspraak een nadere dwangsom voor iedere dag dat verweerder in gebreke blijft de uitspraak na te leven.

De rechtbank ziet op grond van het voorgaande aanleiding om met toepassing van artikel 8:55d, tweede lid, van de Awb te bepalen dat verweerder een dwangsom van € 100,- verbeurt voor elke dag dat de hiervoor genoemde termijn wordt overschreden, met een maximum van € 7.500,-.

NB: op rechspraak.nl is een persbericht bij deze uitspraak gepubliceerd: [Staatssecretaris krijgt geen extra tijd voor beslissing asielaanvraag](#) | [Nieuws](#) | [Rechtspraak](#)

Inhoudsopgave

5. 04-03-2024, ABRvS, 202400632.1.V3, hoger beroep vreemdeling ongegrond [Dublin; grensprocedure]

Reden signalering: Ook in de grensprocedure mag worden beslist om een verzoek om internationale bescherming overeenkomstig de Dublinverordening niet in behandeling te nemen. Deze uitleg wordt bevestigd door overweging 54 van de considerans van de Procedurerichtlijn en overweging 12 van de considerans van de Dublinverordening. Uit deze overwegingen volgt dat de Procedurerichtlijn in aanvulling op en onverminderd de bepalingen van de Dublinverordening van toepassing is op asielzoekers die onder het bereik van deze verordening vallen. Uit deze systematiek volgt dat een procedure in het kader van de Dublinverordening in een grensprocedure mag worden behandeld, omdat deze verordening geen bepaling bevat waaruit volgt of kan worden afgeleid dat een behandeling in de grensprocedure niet mag.

Bij besluit van 7 januari 2024 heeft de staatssecretaris de vreemdeling een vrijheidsontnemende maatregel opgelegd. Bij uitspraak van 22 januari 2024 heeft de rechtbank het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep ongegrond verklaard en het verzoek om schadevergoeding afgewezen.

In beroep heeft de vreemdeling aangevoerd dat, omdat hij een Dublinclaimant is, zijn aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 43 van de Procedurerichtlijn niet in de grensprocedure mag worden behandeld, zodat de grensdetentie onrechtmatig is.

In de enige grief klaagt de vreemdeling tevergeefs dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat deze beroepsgrond niet slaagt. In artikel 43, eerste lid, van de Procedurerichtlijn wordt omschreven in welke gevallen lidstaten een procedure kunnen invoeren om aan de grens te beslissen over een verzoek om internationale bescherming. Dat kan onder meer als "[...] de ontvankelijkheid van een verzoek krachtens artikel. 33 [...]" van deze richtlijn aan de orde is.

Volgens de vreemdeling doet de verwijzing in deze bepaling naar "[...] de ontvankelijkheid van een verzoek [...]" vermoeden dat alleen een verzoek om internationale bescherming dat niet-ontvankelijk kan worden verklaard in de grensprocedure mag worden behandeld. Die lezing wordt niet gevolgd. De verwijzing naar artikel 33, met als opschrift 'Niet-ontvankelijke verzoeken', is niet beperkt tot het tweede lid, waarin vijf situaties worden omschreven wanneer een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk is. Uit het eerste lid van artikel 33 volgt duidelijk dat het niet-ontvankelijk verklaren van een verzoek om internationale bescherming, "[...] naast de gevallen waarin een verzoek niet in behandeling wordt genomen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 604/2013 [...]", een uitzondering is op de verplichting van de lidstaten om overeenkomstig de Kwalificatierichtlijn alle verzoeken om internationale bescherming ten gronde te onderzoeken.

De conclusie kan daarom niet anders luiden dat ook in de grensprocedure mag worden beslist om een verzoek om internationale bescherming overeenkomstig de Dublinverordening niet in behandeling te nemen. Deze uitleg wordt bevestigd door overweging 54 van de considerans van de Procedurerichtlijn en overweging 1 2. van de considerans van de Dublinverordening. Uit deze overwegingen volgt dat de Procedurerichtlijn in aanvulling op en onverminderd de bepalingen van de Dublinverordening van toepassing is op asielzoekers die onder het bereik van deze verordening vallen. Uit deze systematiek volgt dat een procedure in het kader van de Dublinverordening in een grensprocedure mag worden behandeld, omdat deze verordening geen bepaling bevat waaruit volgt of kan worden afgeleid dat een behandeling in de grensprocedure niet mag.

De Afdeling ziet ook ambtshalve geen reden om de grensdetentie onrechtmatig te achten. Het hoger beroep is ongegrond. De uitspraak van de rechtbank wordt met verbetering van gronden bevestigd. De staatssecretaris hoeft geen proceskosten te vergoeden.

Inhoudsopgave

6. 29-03-2024, Rb Amsterdam, NL24.8065, Afghanistan, beroep gegrond [illegale uitreis; Taliban]

Reden signalering: De rechtbank overweegt voorts dat verweerder niet aan eiser heeft kunnen tegenwerpen dat hij uit Afghanistan heeft kunnen reizen zonder dat hij hierbij problemen ondervond bij de paspoortcontrole. Verweerder heeft geen informatie overgelegd waaruit blijkt dat de Taliban in zodanige mate is georganiseerd dat als één persoon van de Taliban informatie heeft over een landgenoot, deze informatie direct wordt gedeeld met en bekend is bij alle leden van de Taliban. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd dat eiser bij terugkeer naar Afghanistan niet te vrezen heeft voor zijn eigen veiligheid. Verweerder dient het asielrelaas van eiser opnieuw te beoordelen en nader onderzoek te doen naar wat het betekent voor eiser als hij moet terugkeren naar Afghanistan na verblijf in het westen. Daar dient verweerder voorts ook bij te betrekken dat eiser al twee keer is bedreigd.

De rechtbank verwijst allereerst naar de uitspraak van rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, van 28 februari 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:2720. In deze uitspraak overweegt rechtbank Den Haag dat uit recente ambtsberichten blijkt dat er onvoldoende informatie is over de positie van uit Europa terugkerende Afghaanse asielzoekers in Afghanistan na de machtsovername door de Taliban. Rechtbank Den Haag overweegt dat op basis van de beschikbare informatie er reden is om te twijfelen aan de veiligheid van terugkerende asielzoekers, ook als deze personen geen persoonlijk asielrelaas hebben. Sinds de uitspraak van rechtbank Den Haag is er geen nieuwe informatie overgelegd die laat zien dat de situatie in Afghanistan voor deze groep asielzoekers is verbeterd. De rechtbank sluit zich daarom aan bij de overwegingen uit de uitspraak van rechtbank Den Haag. Verweerder dient op basis hiervan reeds opnieuw de asielaanvraag van eiser te beoordelen.

De rechtbank overweegt dat hierbij komt dat eiser persoonlijke vrees heeft voor de Taliban vanwege de link van eisers vader met Massoud. Eiser stelt twee keer bedreigd te zijn en verweerder acht deze bedreiging geloofwaardig. Ook acht verweerder geloofwaardig dat de bedreiger denkt dat eiser, net als zijn vader, ook voor Massoud is en dat bedreiger om deze reden heeft gezegd van plan te zijn

eiser te doden. Eiser heeft tijdens het nader gehoor de stelling dat de bedreiger van de Taliban is nader onderbouwd met onder andere uiterlijke kenmerken die passen bij de Taliban. De rechtbank volgt verweerder daarom niet in zijn ter zitting nader ingenomen stelling dat de link tussen de bedreiger en de Taliban ongeloofwaardig is. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd waarom hij de bedreigingen van eiser zelf wel geloofwaardig acht, maar de link tussen de bedreiger en de Taliban niet.

De rechtbank overweegt voorts dat verweerder niet aan eiser heeft kunnen tegenwerpen dat hij uit Afghanistan heeft kunnen reizen zonder dat hij hierbij problemen ondervond bij de paspoortcontrole. Verweerder heeft geen informatie overgelegd waaruit blijkt dat de Taliban in zodanige mate is georganiseerd dat als één persoon van de Taliban informatie heeft over een landgenoot, deze informatie direct wordt gedeeld met en bekend is bij alle leden van de Taliban. De rechtbank acht het mogelijk dat hoewel de bedreiger weet wie eiser is en op de hoogte is van de banden van eisers vader met Massoud, de personen van de paspoortuitgifte en paspoortcontrole dit niet weten en eiser hierdoor probleemloos heeft kunnen uitreizen.

Gelet op de hiervoor genoemde redenen heeft verweerder onvoldoende gemotiveerd dat eiser bij terugkeer naar Afghanistan niet te vrezen heeft voor zijn eigen veiligheid. Verweerder dient het asielrelaas van eiser opnieuw te beoordelen en nader onderzoek te doen naar wat het betekent voor eiser als hij moet terugkeren naar Afghanistan na verblijf in het westen. Daar dient verweerder voorts ook bij te betrekken dat eiser al twee keer is bedreigd.

De gemachtigde van eiser heeft nog betoogd dat eiser verweerder niet heeft misleid door te reizen met valse reisdocumenten. Eiser heeft zich op Schiphol echter wel met valse reisdocumenten gepresenteerd. Gelet op de jurisprudentie van de Afdeling (bv. ECLI:NL:RVS:2016:955) heeft verweerder dit naar het oordeel van de rechtbank in het besluit aan eiser kunnen tegenwerpen. De rechtbank overweegt tot slot ambtshalve dat nu het beroep gegrond wordt verklaard, de detentie van eiser niet in alle redelijkheid kan voortduren. De rechtbank heeft hierbij de afweging gemaakt tussen het strenge grensbewakingsbelang en het persoonlijk belang van eiser. Omdat het bestreden besluit onvoldoende deugdelijk is gemotiveerd, zal de belangenafweging in het voordeel van eiser uitvallen. Omdat het inmiddels te laat is om eiser vandaag nog in vrijheid te kunnen laten stellen, zal eiser met ingang van 21 maart 2024 in vrijheid moeten worden gesteld. Het beroep is gegrond.

Inhoudsopgave

7. 27-03-2024, ABRvS, 202205408/1/V1, Eritrea, hoger beroep vreemdeling ongegrond [artikel 3 EVRM; uitreis]

Reden signalering: De vreemdeling betoogt ten slotte tevergeefs dat de rechtbank niet heeft onderkend dat uit de combinatie van de overschrijding van de uitreistermijn, de vervolging in het verleden en de desertie en illegale uitreis van haar echtgenoot, moet worden afgeleid dat zij een reëel risico loopt op behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. De vreemdeling heeft van geen van de factoren aannemelijk gemaakt dat deze ertoe leiden dat zij in de negatieve belangstelling van de autoriteiten komt te staan. Zij heeft evenmin aannemelijk gemaakt dat de combinatie van deze factoren dat wel met zich brengt.

De vreemdeling is geboren in 1965 en heeft de Eritrese nationaliteit. Zij heeft Eritrea in 2019 legaal verlaten met een uitreisvisum, maar de termijn van haar uitreisvisum inmiddels overschreden. Zij heeft aan haar asielaanvraag ten grondslag gelegd dat zij in 2016 is lastiggevallen door de autoriteiten vanwege de desertie van twee van haar kinderen. Naar gesteld is haar echtgenoot, die ook is geboren in 1965, na haar uitreis gedeserteerd en illegaal naar het buitenland vertrokken. De staatssecretaris heeft de aanvraag afgewezen, omdat de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij in de negatieve belangstelling staat van de Eritrese autoriteiten en dus ook niet dat zij bij terugkeer naar Eritrea een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM. De rechtbank is de staatssecretaris in dit standpunt gevolgd.

De vreemdeling klaagt in haar eerste grief tevergeefs dat de rechtbank onder 6.1 heeft miskend dat de autoriteiten haar in 2016 hebben behandeld in strijd met artikel 3 EVRM. De rechtbank heeft namelijk

terecht overwogen dat, ook als wordt aangenomen dat de autoriteiten haar in 2016 in strijd met artikel 3 EVRM hebben behandeld, daar niet uit volgt dat de vreemdeling nog steeds in de negatieve aandacht van de autoriteiten staat. Zij heeft in de periode voorafgaand aan haar vertrek (2017-2019) immers geen noemenswaardige problemen ondervonden en de autoriteiten hebben geen reden gezien om haar een paspoort en een uitreisvisum te weigeren. De staatssecretaris heeft dit deugdelijk gemotiveerd.

De vreemdeling klaagt in de tweede en derde grief dat de rechtbank onder 6.2 en 6.3 uit de combinatie van de overschrijding van de uitreistermijn, de vervolging in het verleden en de desertie en illegale uitreis van haar echtgenoot ten onrechte niet heeft afgeleid dat zij een reëel risico loopt op behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM. Volgens de vreemdeling heeft de rechtbank niet onderkend dat in het Algemeen Ambtsbericht Eritrea van mei 2022 (hierna: het AA 2022) staat dat iedereen die terugkeert, bij aankomst tien dagen wordt ondervraagd, waarbij sprake kan zijn van mishandeling, marteling en gedwongen verdwijning. In haar geval had de combinatie van de door haar genoemde factoren tot de conclusie moeten leiden dat zij dit risico ook daadwerkelijk loopt bij terugkeer. Uit het AA 2022 volgt immers ook dat steeds oudere mensen worden opgeroepen voor de dienstplicht, zodat de rechtbank volgens haar ten onrechte de leeftijd van haar echtgenoot heeft betrokken bij haar oordeel dat de staatssecretaris zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat zij niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij bij terugkeer vanwege zijn desertie heeft te vrezen.

Overschrijding uitreistermijn

In het AA 2022, op p. 57, staat dat er tussen juli en december 2018 geen grensinfrastructuur bestond, dat mensen die toen Eritrea verlieten, dat legaal deden en daarom geen vervolging hoeven te vrezen. Dit duidt erop dat in zijn algemeenheid Eritreeërs die legaal zijn uitgereisd geen onmenselijke behandeling hoeven te vrezen. In het AA 2022 staat niet dat overschrijding van de uitreistermijn tot problemen met de Eritrese autoriteiten leidt. Daarom kan ervan worden uitgegaan dat nog steeds geldt wat in de eerdere Algemene Ambtsberichten Eritrea van februari 2017 (p. 30) en juni 2018 (p. 62) staat, namelijk dat legaal uitgereisde Eritreeërs op elk willekeurig moment kunnen terugkeren. Naar aanleiding hiervan heeft de staatssecretaris met zijn besluit van 28 oktober 2018, WBV 2018/13, in paragraaf C7/13.4.5 van de Vc 2000 opgenomen dat de omstandigheid dat een legaal uitgereisde vreemdeling buiten Eritrea heeft verbleven, onvoldoende aanwijzing vormt dat hij of zij bij terugkeer wordt blootgesteld aan ernstige schade. De rechtbank heeft daarom terecht overwogen dat de staatssecretaris in de termijnoverschrijding terecht geen aanleiding heeft gezien om een reëel risico op behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM aan te nemen.

Desertie echtgenoot

De vreemdeling heeft ook niet aannemelijk gemaakt dat de Eritrese autoriteiten haar zullen lastigvallen vanwege de desertie van haar echtgenoot. Het AA 2022 bevat op p. 41 onder het kopje 'Repercussies voor familieleden' de volgende tekst:

"Meerdere bronnen melden dat familieleden van personen die de dienstplicht ontdoken hebben dan wel gedeserteerd zijn, daar repercussies van ondervinden. Daarbij kan het gaan om de ouders, echtgenoten of broers en zussen. De gevolgen kunnen bestaan uit (agressieve) ondervraging, dreigementen en gevangenneming, maar ook uit boetes of het weigeren van overheidsdiensten (zoals het verstrekken van documenten of voedselbonnen) of het beperken van de toegang tot landbouwgrond. De intimidatie van familieleden heeft tot doel de deserteur onder druk te zetten om terug te keren naar de eigen diensteenheid. In het vorige ambtsbericht werd aangegeven dat als de autoriteiten [...] ervan op de hoogte raakten dat de gedeserteerde in het buitenland verbleef, familieleden met rust werden gelaten. Voor de verslagperiode werd hierover geen harde informatie gevonden, maar volgens een bron vluchten er zoveel Eritreeërs dat de autoriteiten zich voornamelijk richten op personen die politiek actief zijn."

Omdat de Eritrese autoriteiten ervan uitgaan dat de echtgenoot van de vreemdeling zich in het buitenland bevindt, heeft zij niet aannemelijk gemaakt dat de autoriteiten haar zullen lastigvallen vanwege zijn desertie. De vreemdeling voert in haar reactie op de schriftelijke uiteenzetting van de staatssecretaris verder tevergeefs aan dat niet met stelligheid kan worden gezegd dat de autoriteiten ervan op de hoogte zijn dat haar echtgenoot zich in het buitenland bevindt. Dit is namelijk in strijd met wat zij eerder in de procedure naar voren heeft gebracht. In het nader gehoor heeft zij verklaard dat de autoriteiten weten dat haar echtgenoot is vertrokken. Hoewel de staatssecretaris dit al in het voornemen heeft betrokken bij zijn standpunt dat het onwaarschijnlijk is dat de vreemdeling bij

terugkeer problemen zal ondervinden en de rechtbank dit heeft overwogen onder 6.3, heeft de vreemdeling in de zienswijze, het beroepschrift en de grieven niet aangevoerd dat dit niet klopt.

Omdat de Eritrese autoriteiten ervan uitgaan dat de echtgenoot van de vreemdeling zich in het buitenland bevindt, is niet relevant of de rechtbank, zoals de vreemdeling aanvoert, ten onrechte de staatssecretaris is gevolgd in zijn standpunt dat haar echtgenoot de dienstplichtige leeftijd tot maximaal 50 jaar inmiddels ruim te boven is en dus niet meer dienstplichtig is.

Tiendaagse ondervragingen

Het AA 2022 bevat op p. 54 onder het kopje 'Terugkeer' de volgende tekst:

"Voor de manier waarop de Eritrese autoriteiten terugkeerders naar Eritrea behandelen, zijn de facto de volgende factoren relevant, zo concludeert de EASO in een rapport dat hoofdzakelijk over nationale dienstplicht gaat:

- de wijze van terugkeer: vrijwillig of gedwongen;
- de wijze waarop men Eritrea uit is gereisd: legaal of illegaal;
- het jaar waarin men Eritrea heeft verlaten (bijvoorbeeld voor of na de onafhankelijkheid, voor of na de grensoorlog met Ethiopië);
- betaling van de diasporabelasting en ondertekening van het regret form (officieel formulier 4/4.2);
- politieke activiteiten buiten Eritrea: geen, pro-regering of anti-regering;
- de status met betrekking tot de nationale dienstplicht voorafgaande aan het vertrek uit Eritrea;
- de duur van het verblijf in Eritrea: kort verblijf of permanente terugkeer;
- persoonlijke contacten met de verantwoordelijke autoriteiten;
- willekeur.

Bij aankomst op Asmara International Airport screenen en profileren de Eritrese immigratieautoriteiten gewoonlijk alle terugkerende Eritreeërs. Daarbij wordt gecontroleerd welke Eritrese en buitenlandse identiteitsdocumenten de repatrianten hebben, of ze de twee procent diasporabelasting hebben betaald en - indien van toepassing - of ze het regret form hebben ondertekend. Volgens een EASO-rapport van 2019 zijn de procedures op de luchthaven inconsistent. Als de autoriteiten iemand wantrouwen, kunnen ondervragingen volgen. Redenen daarvoor kunnen onvolledige documenten zijn (zoals het ontbreken van een Eritrese identiteitskaart), het niet betaald hebben van de diasporabelasting of het ontduiken van de dienstplicht. Volgens een vertrouwelijke bron wordt iedereen die terugkeert, inclusief personen met de diasporastatus, na aankomst tien dagen ondervraagd. Dan worden vragen gesteld over hoe men het land heeft verlaten, of men politiek actief is geweest, etc. Hierbij kan sprake zijn van mishandeling, marteling en gedwongen verdwijning. Volgens een andere bron worden vooral personen die niet kunnen aantonen dat ze legaal zijn uitgereisd op het vliegveld ondervraagd. Iemand die met een tweede paspoort in combinatie met zijn of haar identiteitskaart binnenkomt, kan ook ondervraagd worden, maar dat is niet altijd het geval. Op lokaal niveau, de gemeente waar de persoon vandaan komt, is altijd bekend of iemand gevlucht is. Daarom kan iemand ook nadat hij het vliegveld verlaten heeft, nog door de autoriteiten opgepakt worden voor ondervraging."

De vreemdeling heeft met de verwijzing naar wat in het AA 2022 staat over de manier waarop de Eritrese autoriteiten terugkeerders naar Eritrea behandelen, niet aannemelijk gemaakt dat zij een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM vanwege de tiendaagse ondervragingen. Zij heeft namelijk niet aannemelijk gemaakt dat de factoren die volgens het AA 2022 relevant zijn voor de manier waarop Eritrese autoriteiten terugkerende Eritreeërs profileren, in haar nadeel uitvallen. Zoals de staatssecretaris in het besluit heeft vermeld, heeft zij immers in het nader gehoor van 26 juli 2022 verklaard dat zij legaal kon uitreizen, omdat zij vrijstelling had voor militaire dienst. Zij heeft geen politieke activiteiten verricht en gedwongen uitzetting van afgewezen en uitgeprocedeerde Eritrese asielzoekers vindt in Nederland niet plaats. Gelet op de passage op p. 54 van het AA 2022, heeft de rechtbank terecht overwogen dat "voor zover hier relevant" de controles op het vliegveld zien op het controleren welke Eritrese en buitenlandse identiteitsdocumenten iemand heeft en of ze de twee procent diasporabelasting hebben betaald. Wat de vreemdeling heeft aangevoerd over de diasporabelasting leidt niet tot een ander oordeel.

De vreemdeling betoogt eveneens tevergeefs dat de rechtbank, door te overwegen dat uit het AA 2022 volgt dat de autoriteiten weinig moeite steken in het opsporen van dienstplichtontduikers en familie, niet heeft onderkend dat de autoriteiten haar bij terugkeer niet hoeven op te sporen, omdat zij zich al op het vliegveld bevindt en daarmee dus een risico loopt bij de tiendaagse ondervraging. Zoals

is overwogen, heeft de vreemdeling niet aannemelijk gemaakt dat de autoriteiten haar zullen lastigvallen vanwege de desertie van haar echtgenoot. Uit het AA 2022 valt niet af te leiden dat de autoriteiten familieleden van deserteurs bij terugkeer wél lastigvallen.

Combinatie van factoren

De vreemdeling betoogt ten slotte tevergeefs dat de rechtbank niet heeft onderkend dat uit de combinatie van de overschrijding van de uitreistermijn, de vervolging in het verleden en de desertie en illegale uitreis van haar echtgenoot, moet worden afgeleid dat zij een reëel risico loopt op behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. De vreemdeling heeft van geen van de factoren aannemelijk gemaakt dat deze ertoe leiden dat zij in de negatieve belangstelling van de autoriteiten komt te staan. Zij heeft evenmin aannemelijk gemaakt dat de combinatie van deze factoren dat wel met zich brengt.

Conclusie

Uit 3.1 tot en met 3.8 volgt dan ook dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat de staatssecretaris zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij bij terugkeer naar Eritrea het reële risico loopt om te worden onderworpen aan een behandeling of bestraffing die door artikel 3 van het EVRM wordt verboden.

De grieven falen.

De Afdeling is in deze uitspraak niet ingegaan op het Algemeen Ambtsbericht Eritrea van december 2023. Als de vreemdeling van mening is dat daaruit volgt dat de omstandigheden in Eritrea inmiddels zo zijn verslechterd dat zij in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd, dan staat het haar vrij een nieuwe aanvraag in te dienen.

Het hoger beroep is ongegrond. De uitspraak van de rechtbank wordt bevestigd. De staatssecretaris hoeft geen proceskosten te vergoeden.

NB: In een Kamerbrief d.d. 29 maart 2024 informeert staatssecretaris Van der Burg (JenV) de Tweede Kamer over de aanpassing van het landgebonden beleid voor Eritrea. Op 2 april 2024 is WBV 2024/8 met de wijziging van de Vreemdelingencirculaire 2000 gepubliceerd: stcrt-2024-10257.pdf (officielebekendmakingen.nl)

Inhoudsopgave
----

8. 28-03-2024, Rb Haarlem, NL24.9473, Moldavië, beroep gegrond [nader gehoor; uitnodiging]

Reden signalering: Het staat vast dat verweerder, nadat eisers niet zijn verschenen bij hun nader gehoor, hierover geen contact heeft opgenomen met eisers of hun gemachtigde om navraag te doen naar de reden hiervoor dan wel anderszins voldaan aan de voorwaarden van paragraaf C1/2.3 van de Vc. Verweerder heeft hiermee niet conform zijn eigen beleid gehandeld. Er is sprake van een zorgvuldigheidsgebrek.

Op 13 december 2023 hebben eisers een asielaanvraag ingediend, mede namens hun minderjarige kinderen. Zij hebben aan hun asielaanvraag ten grondslag gelegd dat zij worden vervolgd door Tabor zigeuners in Moldavië. Eiser heeft gedatet met de dochter van de Baron, die wordt gezien als president van de zigeuners. Daarom is hij door de Tabor zigeuners mishandeld. Hij heeft aangifte gedaan maar hier is weinig tot niets mee gedaan. Daarnaast is hun huis afgepakt.

Het asielrelaas van eisers bevat volgens verweerder het volgende relevante element: "Identiteit, nationaliteit en herkomst". Dit relevante element wordt door verweerder geloofwaardig geacht. Echter blijkt volgens verweerder uit de verklaringen van eisers in het aanmeldgehoor niet dat sprake is van een gegronde vrees voor vervolging of dat bij terugkeer naar Moldavië sprake zou zijn van een reëel risico op ernstige schade. Er is geen verschoonbare reden voor het niet verschijnen bij het nader gehoor, waardoor verweerder van mening is dat hij ze niet opnieuw hoefde uit te nodigen. Door niet te verschijnen bij de afspraak voor het nader gehoor geven eisers er blijk van geen belang meer te stellen in de behandeling van hun asielaanvragen en gaat verweerder er vanuit dat eisers geen reden hebben om asiel te krijgen. De enkele stelling dat eiser is mishandeld leidt niet automatisch tot een reëel risico op ernstige schade indien hij terugkeert naar Moldavië. Niet is gebleken dat het voor hen

onmogelijk is om bij eventuele problemen de bescherming in te roepen van de autoriteiten van Moldavië of dat deze hen niet zouden kunnen of willen helpen. De stelling dat aangifte is gedaan maar dat hier weinig mee is gedaan door de autoriteiten, is hiervoor onvoldoende.

Heeft verweerder onzorgvuldig gehandeld door eisers niet opnieuw uit te nodigen voor een nader gehoor?

Eisers stellen dat hoewel zij niet naar het nader gehoor zijn geweest, het op de weg van verweerder had gelegen om hen nogmaals uit te nodigen. Eisers zijn namelijk analfabeet, wat bij verweerder bekend was². Zij zijn van mening dat dit een verschoonbare reden is voor het niet verschijnen bij hun nader gehoor. Verweerder heeft onzorgvuldig gehandeld door ze niet nogmaals uit te nodigen voor hun nader gehoor.

De rechtbank overweegt als volgt. Vaststaat dat eisers aan het eind van het aanmeldgehoor een uitnodiging hebben meegekregen om voor het nader gehoor te verschijnen op 28 februari 2024. Daarnaast zijn eisers bij brief van 1 februari 2024 nogmaals uitgenodigd voor het nader gehoor en is de gemachtigde van eisers bij brief van dezelfde datum hiervan op de hoogte gesteld. Eveneens staat vast dat eisers niet bij dat gehoor zijn verschenen.

In paragraaf C1/2.3 van de Vc staat het volgende vermeld wat betreft het niet nakomen van aanwijzingen in de algemene asielprocedure: *“Als de vreemdeling zonder voorafgaande kennisgeving niet op zijn afspraak is verschenen en/of zich niet heeft gehouden aan de aanwijzingen uit het model M117-C, dan neemt de IND hierover contact op met de vreemdeling of diens gemachtigde om navraag te doen naar de redenen hiervoor. Indien de vreemdeling niet bereikbaar is en/of diens verblijfplaats niet bekend is, dan brengt de IND een voornemen tot buiten behandeling stelling uit (zie paragraaf C2/8 Vc) onder gelijktijdige verlenging van de algemene asielprocedure (zie paragraaf C1/2.3 Vc onder ‘verlenging van de asielprocedure’ en ‘verdwenen of zonder toestemming vertrokken’). De IND trekt het voornemen tot buiten behandeling stelling in indien de vreemdeling zich binnen de in het voornemen gestelde termijn opnieuw meldt bij het aanmeldcentrum en zich beschikbaar stelt voor een voortzetting van de behandeling van de aanvraag in de algemene asielprocedure”.*

De rechtbank oordeelt als volgt. Het staat vast dat verweerder, nadat eisers niet zijn verschenen bij hun nader gehoor, hierover geen contact heeft opgenomen met eisers of hun gemachtigde om navraag te doen naar de redenen hiervoor dan wel anderszins voldaan aan de voorwaarden van paragraaf C1/2.3 van de Vc. Verweerder heeft hiermee niet conform zijn eigen beleid gehandeld. Er is sprake van een zorgvuldigheidsgebrek. Deze beroepsgrond slaagt.

Inhoudsopgave
